

Letnik 1918.

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos XCVIII. — Izdan in razposlan 5. dne junija 1918.

Vsebina: (Št. 192 in 193.) 192. Ukaz, s katerim se uravnava promet s senom in slamo. — 193. Ukaz s katerim se določajo cene za seno in slamo.

192.

Ukaz urada za prehranjevanje ljudi v porazumu z udeleženi ministristvi z dne 3. junija 1918. l.,

s katerim se uravnava promet s senom in slamo.

Na podstavi zakona z dne 24. julija 1917. l. (drž. zak. št. 307) se ukazuje tako:

Zasega.

§ 1.

Ko dobi ta ukaz moč, so vse zaloge, ki so v Avstriji, ter ves avstrijski pridelek sena in slame, izvzemši zaloge, ki so v posesti vojaške uprave ali državnih konjerejskih zavodov, zasežene v prid državi.

S senom je umevati vse vrste sena, ki se nahajajo v Avstriji, in sicer: senožetno seno, otavo, deteljo vsake vrste (lucerno itd.), moharsko, proseno in mešano seno, ter odpadek teh vrst sena (cvetlice ob košnji), s slamo je umevati slamo (rži, pšenice, napolice, ječmena, ovs, koruze, graha, fižola, boba, leče, grašice, figovega fižola (lupin), sivega graha (pelušk), maka, ogršice, repice, riža, prosa, ajde, soržice in semenjske detelje vsake vrste.

§ 2.

Zasega ima učinek, da se zasežene reči ne smejo niti podelovati, porabljeni, pokladati, niti prostovoljno ali prisilno otujiti, ako niso v tem ukazu ali s posebnimi predpisi ukrenjeni drugi zaukazi.

Pravna opravila, ki greše zoper to prepoved, so nična.

To velja tudi o takih kupnih in dobavnih pogodbah, ki so bile sklenjene, preden dobi ta ukaz moč, kolikor še niso izpolnjene.

Pravice zahtevati odškodnino zaradi neizpolnjene pogodbe, ki so nastale pred začetkom veljavnosti tega ukaza, ostanejo neizpremenjene. Izpolnitev sama je tudi v tem primeru prepovedana.

Posestnik zaseženih reči mora skrbeti, da se ohranijo.

§ 3.

Kljub zasegi smejo:

- a) posestniki slame porabljeni jo po potrebi udov svojega gospodarstva za ležišče,
- b) posestniki domačih živali od zalog pridelanih v lastnem gospodarstvu, pokladati seno in slamo in porabljeti slamo za steljo v neobhodno potrebni izmeri. To se ne tiče določil ministrstvenega ukaza z dne 9. novembra 1917. l. (drž. zak. št. 440),

s katerim se omejuje porabljanje slame za steljo in se zagotavlja gozdna stelja.

- c) posestniki slame porabljeni jo za povezovanje v svojem gospodarstvu pridelanega neomlatenega žita, sena in slame, ter za pokrivanje hiš in gospodarskih poslopij,
- d) posestniki trt ali sadnih dreves rabiti slamo za privezovanje trt in sadnih dreves,
- e) kmetovalci od sena in slame, ki so ga sami pridelali, otujiti k večjemu 5 *Mq* na dan drugim kmetovalcem v krajni občini, v kateri se je pridelalo blago, z odobrenjem občinskega predstojnika,
- f) kmetovalci od svojega sena in slame, ki so ga pridelali sami, otujiti k večjemu 20 *Mq*. ko so izprosili dovoljenje podružnice poslovalnice za suho krmo, ki ga je dobiti potom krajne občine, na podstavi prevoznega potrdila, ki ga izda ta poslovalnica, neposredno porabnikom v političnem okraju, v katerem se je pridelalo blago.

Prodati nepokošeno seno ter opraviti košnjo sena za delež pridelka je dovoljeno, toda lastnik zemljišča mora političnemu oblastvu I. stopnje naznaniti imena kupcev, oziroma oseb, ki opravijo košnjo sena za delež pridelka, ter množine sena, ki so se jim prepustile.

Izročilna dolžnost preide na odjemnike sena, ne kraté izročilne dolžnosti tistih posestnikov travnikov, ki dajo za delež pridelka opraviti košnjo sena.

Porabljeni seno in slamo za druge nego pod a do f navedene namene (na primer porabljeni slamo za industrijske namene itd.) je dovoljeno le s posebnim dovoljenjem urada za prehranjevanje ljudi.

Pokladanje sena divjačini je navezано na dovoljenje urada za preskrbovanje ljudi, ki se mora o tem sporazumeti s poljedelskim ministrom.

Organizacija.

§ 4.

Izvedba gospodarjenja s senom in slamo je naložena po ukazilih urada za prehranjevanje ljudi, ukrenjenih v porazumu s poljedelskim ministrom, poslovalnici za suho krmo pri uradu za prehranjevanje ljudi in njenim podružnicam, ki se ustanove v posameznih deželah.

V tem oziru je zlasti izročeno:

I. Poslovalnici za suho krmo:

- a) nadzorovati podružnice v izvrševanju njim naloženih opravil;
- b) imeti v razvidnosti potrebščino sena in slame vojske, pripadajočo na Avstrijo, potrebščino državnih konjerejskih zavodov in avstrijsko civilno potrebščino ter skrbeti za zalaganje te potrebščine;
- c) preskrbovati mesto Dunaj s senom in slamo;
- d) poskrbeti za to, da se pripravi gradivo za pokrivanje in povezovanje ter stiskalnice in premog;
- e) dobivati seno in slamo iz dežel ogrske svete krone, iz Bosne in Hercegovine in iz carinskega inozemstva.

II. Podružnicam:

- a) izvrševati zaukaze, ki jih je izdala poslovalnica za suho krmo pri uradu za prehranjevanje ljudi;
- b) izvrševati in nadzorovati organizacijo gledé priskrbovanja, prevzemanja in izročanja sena in slame;
- c) razdeljevati množine sena in slame, ki so v njihovem področju odkazane za civilni konsum.

Priskrbovanje.

§ 5.

Urad za prehranjevanje ljudi v porazumu s poljedelskim ministrom porazdeljuje množine sena in slame, ki jih je izročiti, na posamezne kronovine. Politična deželna oblastva porazdeljujejo kronovinam naložene kontingente na politične okraje, politična okrajna oblastva na občine in občine na posamezna gospodarstva.

Množine, ki jih je izročiti, morajo porazdeliti in predpisati:

- a) politična deželna oblastva na okraje najdalje do 20. dne junija;
- b) politična okrajna oblastva na občine najdalje do 5. dne julija;
- c) občine na posamezna gospodarstva najdalje do 15. dne julija.

§ 6.

Kmetovalci in drugi posestniki zalog sena in slame, ki so zasežene v zmislu § 1, so dolžni dajati oblastvu, podružnici poslovalnice za suho krmo in, njenim organom ter občinskemu predstojniku na zahtevanje pojasniti o svojih posejanih in travniških površinah, o donosu letine in o množini svojih zalog, dovoliti ogled zalog, skladišč in opravljenih prostorov in dopustiti vpogled v zapiske in izkaze.

Urad za prehranjevanje ljudi more vsakčas za vse ali posamezne dežele zaukazati popis zalog sena in slame. Za izvršitev teh popisov zalog se v zmislu primerno uporabljajo določila §§ 9 do 11 ukaza vsega ministrstva z dne 26. maja 1917. l. (drž. zak. št. 235).

§ 7.

Posestnik zaseženega blaga je dolžen prodati predpisane mu množine sena in slame podružnici ali njenim organom za določeno prevzemno ceno.

Množine sena in slame, ki še ostanejo, se morejo zahtevati, kolikor se ne smejo porabiti po § 3, le na dodatni predpis, ki ga mora odobriti vladni komisar podružnice.

Podružnice in njihovi organi so dolžni kupiti zaseženo blago, ako je v stanju, sposobnem za rabo.

Tisti, ki je zavezan izročitvi, mora predpisano mu množino hraniti in skrbno ravnati z njo dolejš, da se odvzame.

§ 8.

Občinski predstojnik mora skrbeti za to, da se izročé posameznim pridelovalcem občinskega okoliša predpisane množine sena in slame; ako treba, mora ukreniti, da se pripravijo delovne moči in vozovi za nakladanje prostega ali stiskalnega sena in slame na voz pri skednju ali ob kopicah in za prevoz do odvzmaljšča, ki ga je določila podružnica, oziroma njeni organi.

Občinski predstojnik ima pravico prisiliti občinarje za ta namen, da delajo in priskrbé vozove za odškodnino, ki jo za te storitve plača podružnica ali njeni organi.

§ 9.

Politična okrajna oblastva morajo nadzorovati, da se do zadnjega izročé vse množine sena in slame, ki so predpisane pridelovalcem, oziroma občinam za izročitev.

Da podpirajo politična okrajna oblastva pri nalogah, ki so jim naložene po odstavku 1 tega paragrafa, morejo ta oblastva postaviti posebne organe (nadzornike), sporazumevši se s podružnicami.

Vsakdo je dolžen na poziv oblastva prevzeti službo nadzornika za okraj svojega stanovaljšča. Pri osebah, ki so v javni službi, je treba za to, da se postavi, pritrdive službenega oblastva.

Nadzorniki morajo, ako niso javni uradniki, obljubiti izpolnjevanje izročeni jim dolžnosti v roke vladnemu komisaru podružnice. Dolžni so molčati gledé vseh zasebnih razmer ali opravljenih tajnosti, za katere zvedó v času svojega delovanja.

Cene in prikladi.

§ 10.

Prevzemne cene in priklade, ki jih morajo plačevati podružnice za zaseženo blago, določi urad za prehranjevanje ljudi v porazumu z udeleženi ministrtvi s posebnim ukazom.

Razpolaganje z nakupljenimi reči.

§ 11.

Organi, katerim je podružnica naročila, da pokupijo zasežene reči, smejo s kupljenim blagom dalje razpolagati le po naročilih, ki jim jih je dala podružnica.

Zavarovanje košnje, priprava skladiških prostorov in stiskalnih naprav.

§ 12.

Posestniki travnikov, vrtov, deteljjšé in polj za lucerno so dolžni v pravem času opraviti košnjo. Za posestnike se smatrajo tudi zakupniki

in drugi užitni upravičenci. Posestniki, ki ne morejo o pravem času opraviti košnje, so dolžni naznati to občinskemu uradu.

V tem primeru ter tudi tedaj, ako se košnja ni opravila v roku, ki ga je določilo politično okrajno oblastvo, mora dati občina pokositi na posestnikove stroške in njegovo nevarnost. V ta namen more zahtevati njegove gospodarske prostore in pomočke njegovega obrata.

§ 13.

Politično deželno oblastvo in z njegovim pooblastilom politično okrajno oblastvo ima pravico pozvati posestnike skladiških prostorov in stiskalnic za seno in slamo ter plaht, naj dadó te prostore, oziroma stiskalnice in plahte, kolikor jih ne potrebujejo za namene svojega obrata, na razpolaganje podružnici za odškodnino, ki se določi hkratu.

Ako se posestnik brani, more politično okrajno oblastvo zaukazati, da se zahtevani skladiški prostori, stiskalnice in plahte prisilno prepusté podružnici. V tem primeru se odbije 10% od določene odškodnine.

Uvoz.

§ 14.

Seno in slamo, ki se je uvozilo iz dežel ogrske svete krone, iz Bosne in Hercegovine ali iz carinskega inozemstva, morajo osebe, ki so uvozile blago, ponuditi poslovalnici za suho krmo pri uradu za prehranjevanje ljudi v nakup ter navesti zahtevane cene.

Poslovalnica za suho krmo je dolžna prevzeti vse ponujene ji množine, ako so sposobne za porabo. Cena se določi po svobodnem dogovoru.

Ako se ne doseže dogovor o višini cene, jo določi končno veljavno urad za prehranjevanje ljudi. Ako posestnik opusti staviti ponudbo, kakor je zaukazano v prvem odstavku, ali ako se brani izročiti blago, ki ga je zahtevala poslovalnica za suho krmo, odredi politično okrajno oblastvo, v čigar okolišju je blago, na prošnjo poslovalnice za suho krmo, da se prisilno odvzame. V tem primeru se plača k večjemu za tuzemsko blago določena prevzemna cena.

Pošiljanje.

§ 15.

Ako se pošilja seno in slama po železnicah ali parnoploštvenih podjetjih, mora pošiljač voznim listinam za vsako pošiljatev pridejati prevozno potrdilo, ki ga je izdala poslovalnica za suho krmo ali podružnica po obrazcu, predpisanem v dodatku. Enakega prevoznega potrdila je treba za prevoze sena in slame vsake vrste od občine do občine.

Za pošiljatve vojaške uprave in državnih konjerejskih zavodov ter za pošiljatve iz dežel ogrske svete krone, iz Bosne in Hercegovine in iz carinskega inozemstva ni treba takih prevoznih potrdil.

Prisilne naredbe.

§ 16.

Ako se posestnik brani svoje zasežene zaloge sena in slame prodati podružnici ali njenim organom, ali ako ni znana oseba ali bivališče istega, ki ima pravico razpolagati, mora politično okrajno oblastvo končno veljavno razsoditi o dolžnosti za oddajo zaloge in, ako treba, odrediti, da se prisilno odvzamejo.

Razsodba ima moč zoper vsakega, ki ima pravice do zalog.

§ 17.

Ako se zaloge odvzamejo prisilno, je odbiti od prevzemne cene (§ 10) 20%.

Ako posestnik ali njegovo bivališče ni znano, ali ako naj služi cena za poplačilo zahtev tretjih oseb iz stvarnih pravic, je ceno položiti na sodišču.

Sodelovanje občin.

§ 18.

Občine so dolžne sodelovati v izvrševanju tega ukaza.

Kazenska določila.

§ 19.

Prestopke tega ukaza kaznujejo, ako dejanje ne spada pod strožjo kazen, politična okrajna oblastva z denarno kaznijo do 20.000 K ali z zaporno kaznijo do 6 mesecev. Darnarne in zaporne kazni se morejo nalagati tudi druga poleg druge.

Vrhutega se more izreči, da zapade tisto blago, na katero se nanaša kaznivo dejanje, in ako se je storil prestopok v izvrševanju obrti, tudi da se izgubi obrtna pravica.

Začetek veljavnosti.

§ 20.

Ta ukaz dobi moč z dnem razglasitve. S tem časom izgubita svojo moč ukaza urada za prehranjevanje ljudi z dne 29. maja 1917. l. (drž. zak. št. 243) in z dne 24. avgusta 1917. l. (drž. zak. št. 364).

Paul s. r.

Prevoznik

To predložitje je upravnemu sodišču predložiti v roku šestih mesecev od dneva izpisa v uradni listini. Če je potrebno, predložitje je treba dopolniti v roku šestih mesecev od dneva izpisa v uradni listini. Če je potrebno, predložitje je treba dopolniti v roku šestih mesecev od dneva izpisa v uradni listini.

Številka potrdila

Št.

30

30

Te stvari bodo prenesene s strani pošiljalca na prejemnika v skladu s predpisanimi pogoji in stroški prevoza, ki jih mora prejemnik plačati. Če prejemnik ne plača stroškov prevoza, se stvari ne prevažajo.

Prejemnik mora stvari prenesti na prejemniško postajo v skladu s predpisanimi pogoji in stroški prevoza, ki jih mora prejemnik plačati. Če prejemnik ne plača stroškov prevoza, se stvari ne prevažajo.

Priloge

Vse stvari se prevažajo v skladu s predpisanimi pogoji in stroški prevoza, ki jih mora prejemnik plačati. Če prejemnik ne plača stroškov prevoza, se stvari ne prevažajo.

Prevozno potrdilo.

(Pošiljačevo ime)

v (kraj)..... ima pravico poslati

..... kg(vrsta blaga)

v času od..... do..... 191... l.

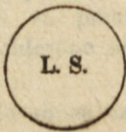
od (ime pošiljalne postaje)

v (ime namembne postaje).....

po (železnici ali parniku)

na naslov (prejemnikovo ime in stanovišče)

Na Dunaju, dne.....19..

.....

(Podpis.)

To potrdilo je trpežno pripeti na vozno listino.

Da je potrdilo pridejano, je zaznamovati v vozni listini.

Potrdilo naj odvzame namembna postaja, pri pošiljkih na izvenavstrijske postaje pa mejna postaja.

193. Ukaz urada za prehranjevanje ljudi v porazumu z udeleženi ministri z dne 3. junija 1918. l.,

s katerim se določajo cene za seno in slamo.

Na podstavi zakona z dne 24. julija 1917. l. (drž. zak. št. 307), oziroma cesarskega ukaza z dne 24. marca 1917. l. (drž. zak. št. 131) se ukazuje tako:

§ 1.

Podružnice poslovalnice za suho krmo pri uradu za prehranjevanje ljudi morajo ob nakupovanju sena in slame v zmislu ukaza urada za prehranjevanje ljudi v porazumu z udeleženi ministri z dne 3. junija 1918. l. (drž. zak. št. 192) o prometu s senom in slamo, plačevati pridelovalcu za metrski stot naslednje cene od skednja (kopice):

1. Za seno vsake vrste, in sicer:
 - senožetno seno, otavo, deteljo vseh vrst (lucerno itd.), moharsko, proseno in mešano seno, nadalje za odpadek teh vrst sena (cvetlice ob košnji) 25.— K
2. Za slamo:
 - a) Za rženo slamo v škopih (s cepcem omlateno slamo) 14.— „
 - b) za vse druge vrste slame 12.— „

§ 2.

Sprednje cene veljajo za zdravo, suho, ne oblateno, ne oprášeno in ne pokvarjeno blago.

Ako dobavljeno blago ne ustreza tem pogojem, je odbiti primeren znesek od prevzemne cene.

Ako se dobavni zavezanec in prevzemni organ, ki ga je postavila podružnica, ne zedinita o višini tega odbitka, odloči okrajno sodišče, v čigar okolišju je blago, v nespornem postopanju, zaslišavši izvedence.

V tem primeru mora podružnica ob prevzetju po običajnih pogojih začasno plačati kupnino, ki jo je ponudil njen prevzemni organ.

Odločba okrajnega sodišča se more izpodbijati z rekurzom v osmih dneh.

Zoper odločbo druge stopnje ni dopusten nadaljen pravni pomoček.

V koliko mora ena stranka povrniti stroške postopanja ali jih je deliti med stranke, odloči sodišče po svobodnem preudarku.

Dolžnost dobave se ne odlaga s sodnim postopanjem.

§ 3.

Ako se prevzema seno in slama v stisnjem stanju, se priračuni 3 K 20 h priklada k prevzemni ceni za metrski stot; v tem niso všteti stroški za žico in drugo gradivo za povezovanje.

Za dovoz sena in slame od skednja (kopice) do odvzemališča gre odškodnina. Ta odškodnina znaša, ako odvzemališče ni več nego 5 kilometrov oddaljeno od kraja, 1 K, ako je bolj oddaljeno, za vsak nadaljnji pričetni kilometer 25 h.

Ob dovažanju v večja mesta ali v posebnih primerih more poslovalnica za suho krmo ali pristojna podružnica ukreniti posebno uredbo, da se varčuje z vagoni za dobavljanje sena in slame civilnim porabnikom.

Odškodnine, ki jih je plačevati za vse druge s prevzemanjem, dovažanjem in nakladanjem zaseženega blaga združene storitve, za prevzetje jamstva za kakovost in za stroške oseb, ki jim je naročeno skupljevanje (komisijonarjev), ter režijske priklade poslovalnice za suho krmo in podružnic, določi urad za prehranjevanje ljudi v porazumu s poljedelskim ministrom.

§ 4.

Kadar oddajajo poslovalnica za suho krmo ali podružnice seno in slamo tuzemskega izvira, se priračunijo k prevzemnim cenam, določenim v § 1, po § 3 pripadajoče odškodnine in prikladi, ako nanese tako, vozninski in razdeljevalni stroški.

Razdeljevalne stroške določi urad za prehranjevanje ljudi v porazumu s poljedelskim ministrom.

§ 5.

Ako kakovost blaga, ki ga je dobavila podružnica, oziroma njeni organi, ne ustreza v § 2,

prvi odstavek, ustanovljenim pogojem, je od te cene odbiti primeren znesek.

Ako se podružnica, oziroma njeni organi in prevzemnik blaga ne zedinijo o višini tega odbitka, odloči komisija izvedencev borze za kmetijske pridelke tistega upravnega ozemlja, v čigar okolišju se je izročilo blago.

Ako v dotičnem upravnem ozemlju ni take komisije izvedencev, odloči komisija izvedencev borze za kmetijske pridelke na Dunaju.

Zoper odločbo komisije izvedencev ni dopusten pravni pomoček.

§ 6.

Ceno za prodajanje sena in slame, ki ga je uvozila poslovalnica za suho krmo iz dežel ogrske svete krone, iz Bosne in Hercegovine ali iz carinskega inozemstva, določi poslovalnica za suho krmo z odobrenjem urada za prehranjevanje ljudi in poljedelskega ministrstva.

§ 7.

Kadar prodajajo seno in slamo kmetovalci po § 3, lit. e in f, ukaza z dne 3. junija 1918. l.

(drž. zak. št. 192), veljajo v § 1 ustanovljene prevzemne cene za najvišje cene in pobirati se morejo v § 3 ustanovljeni prikladi za stiskanje in dovoz.

§ 8.

Prestopke tega ukaza kaznujejo, ako dejanje ne spada pod strožjo kazen, politična ok. na oblastva z denarno kaznijo do 20.000 K ali a-porno kaznijo do šest mesecev. Denarne in zaporne kazni se morejo nalagati tudi druga poleg druge.

Vrhutega se more izreči, da zapade ti to blago, na katero se nanaša kaznivo dejanje, i, ako se je storil prestopok v izvrševanju obrt, tudi, da se izgubi obrtna pravica.

§ 9.

Ta ukaz dobi moč z dnem razglasitve.

S tem dnem izgubi moč ukaz urada za prehranjevanje ljudi v porazumu z udeleženi ministri z dne 14. junija 1917. l. (drž. zak. št. 256) in ukaz urada za prehranjevanje ljudi v porazumu z udeleženi ministrstvi z dne 27. septembra 1917. l. (drž. zak. št. 390).

Paul s. r.